

UKŁAD

między Polską Rzeczpospolitą Ludową a Niemiecką Republiką Demokratyczną o współpracy w dziedzinie komunikacji,

podpisany w Berlinie dnia 16 lipca 1971 r.

W imieniu Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej

RADA PAŃSTWA
POLSKIEJ RZECZYPOSPOLITEJ LUDOWEJ

podaje do powszechnej wiadomości:

W dniu 16 lipca 1971 roku został podpisany w Berlinie Układ między Polską Rzeczpospolitą Ludową a Niemiecką Republiką Demokratyczną o współpracy w dziedzinie komunikacji o następującym brzmieniu dosłownym:

UKŁAD

między Polską Rzeczpospolitą Ludową a Niemiecką Republiką Demokratyczną o współpracy w dziedzinie komunikacji.

Rada Państwa Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej i Rada Państwa Niemieckiej Republiki Demokratycznej,

ożywione pragnieniem rozszerzenia i pogłębienia socjalistycznej współpracy obu państw w dziedzinie komunikacji w oparciu o zasady współpracy państw członkowskich Rady Wzajemnej Pomocy Gospodarczej,

w trosce o sprawniejszy i bardziej ekonomiczny przewóz podróżnych i ładunków w komunikacji wzajemnej i tranzytowej,

VERTRAG

zwischen der Volksrepublik Polen und der Deutschen Demokratischen Republik über die Zusammenarbeit auf dem Gebiet des Verkehrswesens

Der Staatsrat der Volksrepublik Polen und der Staatsrat der Deutschen Demokratischen Republik

haben,

erfüllt von dem Wunsche, die sozialistische Zusammenarbeit beider Staaten auf dem Gebiet des Verkehrswesens in Übereinstimmung mit den Prinzipien der Zusammenarbeit der Mitgliedstaaten des Rates für Gegenseitige Wirtschaftshilfe zu erweitern und zu vertiefen,

in dem Bemühen, die Beförderung von Personen und den Transport von Gütern im Wechsel- und Transitverkehr leistungsfähiger und wirtschaftlicher zu gestalten,

w celu osiągnięcia dalszego rozwoju komunikacji wszelkimi środkami transportu,

postanowiły zawrzeć niniejszy Układ i w tym celu wyznaczyły swych Pełnomocników:

Rada Państwa Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej

Towarzysza Piotra Jaroszewicza,
Prezesa Rady Ministrów
Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej,

Rada Państwa Niemieckiej Republiki Demokratycznej

Towarzysza Willi Stopha,
Przewodniczącego Rady Ministrów
Niemieckiej Republiki Demokratycznej,

którzy uzgodnili, co następuje:

ROZDZIAŁ I

Zasady ogólne.

Artykuł 1

1. Układające się Strony będą utrzymywać i rozwijać komunikację kolejową, samochodową, lotniczą, żeglugę morską i śródlądową, jak również współpracę w zakresie portów morskich, udzielając sobie w tym celu wzajemnej pomocy.

2. Każda z Układających się Stron będzie utrzymywać na swym terytorium urządzenia komunikacyjne dla komunikacji wzajemnej i tranzytowej oraz rozbudowywać je w miarę możliwości.

3. Przewoźnicy jednej Układającej się Strony mogą korzystać z urządzeń komunikacyjnych na terytorium drugiej Układającej się Strony.

4. Właściwe organy Układających się Stron ustalą przejścia graniczne zapewniające możliwie najdogodniejsze warunki komunikacyjne dla poszczególnych rodzajów transportu w komunikacji wzajemnej i tranzytowej.

Artykuł 2

1. Układające się Strony zapewniają sobie wzajemnie wolny tranzyt dla wszystkich środków transportu z państw trzecich i do państw trzecich.

2. Układające się Strony uważają Berlin Zachodni za odrębną jednostkę polityczną i tą zasadą będą się kierować przy prowadzeniu komunikacji.

Artykuł 3

W komunikacji wzajemnej i tranzytowej mogą uczestniczyć wszystkie środki transportu dopuszczone do ruchu i zarejestrowane na terytorium jednej z Układających się Stron.

Artykuł 4

Właściwe organy Układających się Stron ustalą w drodze wzajemnego porozumienia, którzy z przewoźników będą uzgadniać plany przewozów w komunikacji wzajemnej i tranzytowej, jak również treść i metody koordynacji tych planów oraz okresy planowania.

mit dem Ziel, eine weitere Entwicklung des Verkehrs mit allen Transportmitteln zu erreichen,

beschlossen,
den vorliegenden Vertrag zu schließen.

Zu diesem Zweck haben zu ihren Bevollmächtigten ernannt:

der Staatsrat der Volksrepublik Polen
den Vorsitzenden des Ministerrates
der Volksrepublik Polen,
Herrn Piotr Jaroszewicz,

der Staatsrat der Deutschen Demokratischen Republik

den Vorsitzenden des Ministerrates der Deutschen Demokratischen Republik,
Herrn Willi Stoph,

die folgendes vereinbart haben:

ABSCHNITT I

Allgemeine Grundsätze.

Artikel 1

(1) Die Vertragspartner werden den Verkehr auf dem Gebiet der Eisenbahn, des Kraftverkehrs, des Luftverkehrs, der Seeschifffahrt und der Binnenschifffahrt sowie die Zusammenarbeit hinsichtlich der Seehäfen pflegen und entwickeln und sich dabei gegenseitig Unterstützung gewähren.

(2) Die Vertragspartner werden jeweils auf ihrem Territorium die Verkehrseinrichtungen für den Wechsel- und Transitverkehr unterhalten und sie entsprechend den gegebenen Möglichkeiten ausbauen.

(3) Die Verkehrsträger eines Vertragspartners können die Verkehrseinrichtungen auf dem Territorium des anderen Vertragspartners benutzen.

(4) Die zuständigen Organe der Vertragspartner werden Grenzübergänge festlegen, die möglichst günstige Transportbedingungen für die einzelnen Verkehrsträger im Wechsel- und Transitverkehr gewährleisten.

Artikel 2

(1) Die Vertragspartner gewähren sich gegenseitig freien Transit für alle Transportmittel im Verkehr von und nach Drittstaaten.

(2) Die Vertragspartner betrachten Westberlin als eine besondere politische Einheit und werden sich bei der Durchführung des Verkehrs von diesem Grundsatz leiten lassen.

Artikel 3

An dem Wechsel- und Transitverkehr können alle Transportmittel teilnehmen, die auf dem Territorium eines der Vertragspartner zum Verkehr zugelassen und registriert sind.

Artikel 4

Die zuständigen Organe der Vertragspartner legen in gegenseitigem Einvernehmen fest, welche Verkehrsträger Transportpläne für den Wechsel- und Transitverkehr sowie deren Inhalt und Methoden zu ihrer Koordinierung und Planungszeiträume abstimmen werden.

Artykuł 5

W celu dalszego rozwoju komunikacji Ukládające się Strony będą pogłębiać współpracę, a w szczególności będą:

- 1) poświęcać specjalną uwagę głównym kierunkom rozwoju technicznego komunikacji, jak również zwiększaniu wydajności poszczególnych rodzajów transportu w komunikacji wzajemnej i tranzytowej;
- 2) umożliwiać korzystanie z najbardziej efektywnych środków transportu i najracjonalniejszych dróg przewozu w komunikacji wzajemnej i tranzytowej w celu osiągnięcia przez obie Ukládające się Strony wysokich efektów gospodarczych i rozwoju specjalizacji w komunikacji międzynarodowej w ramach podziału pracy;
- 3) wprowadzać daleko idące ułatwienia i uproszczenia w komunikacji przez granicę państwową;
- 4) popierać bezpośrednią współpracę między organizacjami i przedsiębiorstwami transportowymi.

Artykuł 6

1. Przewoźnicy, podróżni, środki transportu i ich załogi oraz ładunki jednej Ukládającej się Strony będą traktowane na terytorium drugiej Ukládającej się Strony na równi z przewoźnikami, podróżnymi, środkami transportu i ich załogami oraz ładunkami kraju najbardziej uprzywilejowanego.

2. Ustęp 1 niniejszego artykułu nie dotyczy ulg i przywilejów przyznawanych w portach dla państw nie posiadających wybrzeża morskiego.

Artykuł 7

1. Każda z Ukládających się Stron zastrzega sobie prawo przewozu podróżnych i ładunków, jeżeli przewóz ten wykonywany jest wyłącznie na jej terytorium lub rozpoczyna się i kończy na tym terytorium.

2. Właściwe organy Ukládających się Stron mogą uzgodnić użycie środków transportu i urządzeń komunikacyjnych jednej Ukládającej się Strony dla wykonywania przewozów i innych usług komunikacyjnych na terytorium drugiej Ukládającej się Strony.

3. Nie uważa się za przewóz, o którym mowa w ustępie 1 niniejszego artykułu, takiego przewozu, gdy statek jednej Ukládającej się Strony płynie z portu drugiej Ukládającej się Strony do innego portu tej Ukládającej się Strony w celu wylądowania w nim ładunku z państwa trzeciego lub zabrania ładunku przeznaczonego dla państwa trzeciego.

ROZDZIAŁ II

Zasady dotyczące poszczególnych rodzajów komunikacji.

Artykuł 8

Ukládające się Strony podejmą niezbędne środki, aby tak dalece, jak to jest możliwe, ułatwiać wzajemną i tranzytową komunikację kolejową, wykonywać sprawnie i szybko przewozy podróżnych i ładunków, zapewniając podróżnym odpowiednie wygody.

Artykuł 9

Każda z Ukládających się Stron przyznaje osobom fizycznym i prawnym, stale zamieszkałym lub mającym siedzibę

Artikel 5

Die Vertragspartner werden zur weiteren Entwicklung des Verkehrs die Zusammenarbeit vertiefen, indem sie vor allem:

1. besondere Aufmerksamkeit der Hauptrichtung der technischen Entwicklung des Verkehrswesens sowie der Erhöhung der Produktivität der einzelnen Transportarten für den Wechsel- und Transitverkehr widmen,
2. die Benutzung der effektivsten Transportarten und rationellsten Verkehrswege im Wechsel- und Transitverkehr ermöglichen, um für beide Vertragspartner einen hohen ökonomischen Nutzeffekt und die Spezialisierung des internationalen Verkehrs im Rahmen der Arbeitsteilung zu erreichen,
3. weitgehende Erleichterungen und Vereinfachungen im grenzüberschreitenden Verkehr einführen,
4. die direkte Zusammenarbeit zwischen den Transportorganisationen und Transportunternehmen unterstützen.

Artikel 6

(1) Die Verkehrsträger, Passagiere, Transportmittel und ihre Besatzungen sowie die Ladungen eines Vertragspartners werden auf dem Territorium des anderen Vertragspartners den Verkehrsträgern, Passagieren, Transportmitteln und ihren Besatzungen sowie den Ladungen des am meisten begünstigten Staates gleichgestellt.

(2) Absatz 1 dieses Artikels findet nicht Anwendung auf die Erleichterungen und Privilegien, die Staaten ohne Meeresküste in den Häfen gewährt werden.

Artikel 7

(1) Jeder Vertragspartner behält sich das Recht des Transports von Personen und Gütern vor, wenn der Transport ausschließlich auf seinem Territorium durchgeführt wird oder auf diesem beginnt und endet.

(2) Die zuständigen Organe der Vertragspartner können den Einsatz von Transportmitteln und Verkehrseinrichtungen des einen Vertragspartners für die Durchführung von Transporten und für die Ausübung anderer Verkehrsleistungen auf dem Territorium des anderen Vertragspartners vereinbaren.

(3) Es wird nicht als Transport im Sinne des Absatzes 1 dieses Artikels betrachtet, wenn ein Schiff des einen Vertragspartners aus einem Hafen des anderen Vertragspartners in einen anderen Hafen dieses Vertragspartners fährt, um in diesem Fracht aus einem dritten Staat zu löschen beziehungsweise Fracht aufzunehmen, die für einen dritten Staat bestimmt ist.

ABSCHNITT II

Grundsätze für die einzelnen Verkehrsträger.

Artikel 8

Die Vertragspartner werden die notwendigen Schritte unternehmen, um den Wechsel- und Transiteisenbahnverkehr so weit wie möglich zu erleichtern, den Reise- und Güterverkehr reibungslos und schnell durchzuführen und den Reisenden den entsprechenden Komfort zu bieten.

Artikel 9

Jeder Vertragspartner erkennt den natürlichen und juristischen Personen, die ständig auf dem Territorium des an-

na terytorium drugiej Układającej się Strony, prawo wykonywania przewozu osób i ładunków pojazdami drogowymi na swym terytorium.

Artykuł 10

Układające się Strony przyznają sobie w komunikacji lotniczej prawo do:

- swobodnego przelotu bez lądowania;
- lądowania technicznego, to znaczy lądowania w celach niehandlowych;
- zabierania na pokład lub wylądowywania podróźnych, poczty i ładunków jednej Układającej się Strony na terytorium drugiej Układającej się Strony;
- zabierania na pokład podróźnych, poczty i ładunków z przeznaczeniem do państwa trzeciego, jak również wylądowywania podróźnych, poczty i ładunków przybyłych z państwa trzeciego.

Artykuł 11

Układające się Strony uznają wzajemnie przynależność państwową swoich statków na podstawie dokumentów, znajdujących się na pokładzie tych statków i wydanych przez właściwe organy Układających się Stron.

ROZDZIAŁ III

Zasady dotyczące kontroli granicznej, celnej, weterynaryjnej i fitosanitarnej osób, towarów i środków transportu.

Artykuł 12

Kontrola graniczna, celna, weterynaryjna i fitosanitarna osób, towarów i środków transportu przekraczających granicę między Polską Rzeczpospolitą Ludową i Niemiecką Republiką Demokratyczną w ruchu kolejowym, drogowym i w żegludze śródlądowej, zwana dalej „kontrolą”, może być wykonywana wspólnie przez właściwe organy obu Układających się Stron.

Artykuł 13

1. Kontrola w ruchu kolejowym dokonywana jest na ustalonych stacjach położonych na terytorium jednej z Układających się Stron lub w czasie biegu pociągu na ustalonych odcinkach linii kolejowych obu Układających się Stron.

2. Kontrola w ruchu drogowym dokonywana jest w ustalonych miejscach na terytorium jednej lub na terytoriach obu Układających się Stron.

3. Kontrola w żegludze śródlądowej dokonywana jest w określonych przystaniach jednej z Układających się Stron albo na ustalonych odcinkach dróg wodnych jednej lub obu Układających się Stron.

Artykuł 14

1. Organy kontrolne jednej Układającej się Strony wykonują swoje czynności kontrolne na terytorium drugiej Układającej się Strony, zgodnie z prawem swego Państwa i z takimi samymi skutkami prawnymi, jak gdyby wykonywały te

deren Vertragspartners wohnen oder ihren Sitz haben, das Recht zu, auf seinem Territorium die Beförderung von Personen und Gütern mit Kraftfahrzeugen durchzuführen.

Artikel 10

Die Vertragspartner gewähren sich im Luftverkehr das Recht

- zum freien Überflug ohne Landung;
- zur technischen Landung, das heißt, Landung zu nichtkommerziellen Zwecken;
- Passagiere, Post und Fracht des einen Vertragspartners auf dem Gebiet des anderen Vertragspartners an Bord zu nehmen oder abzusetzen;
- Passagiere, Post und Fracht mit Bestimmung nach einem dritten Staat an Bord zu nehmen und die aus einem dritten Staat kommenden Passagiere, Post und Fracht abzusetzen.

Artikel 11

Die Vertragspartner erkennen gegenseitig die Nationalität ihrer Schiffe auf Grund der sich an Bord dieser Schiffe befindenden von den zuständigen Organen der Vertragspartner ausgestellten Dokumente an.

ABSCHNITT III

Grundsätze für die Grenz-, Zoll-, Veterinär- und phytosanitäre Kontrolle von Personen, Gütern und Transportmitteln.

Artikel 12

Die Grenz-, Zoll-, Veterinär- und phytosanitäre Kontrolle von Personen, Gütern und Transportmitteln im grenzüberschreitenden Verkehr zwischen der Volksrepublik Polen und der Deutschen Demokratischen Republik im Eisenbahnverkehr, im Straßenverkehr und in der Binnenschifffahrt — im weiteren als „Kontrolle“ bezeichnet — kann von den entsprechenden Organen beider Vertragspartner gemeinsam ausgeübt werden.

Artikel 13

(1) Die Kontrolle im Eisenbahnverkehr erfolgt auf den festgelegten Stationen, die sich auf dem Territorium eines Vertragspartners befinden beziehungsweise während der Fahrt des Zuges auf den festgelegten Eisenbahnstrecken beider Vertragspartner.

(2) Die Kontrolle im Straßenverkehr erfolgt an festgelegten Stellen auf dem Territorium eines beziehungsweise den Territorien beider Vertragspartner.

(3) Die Kontrolle in der Binnenschifffahrt erfolgt an den bezeichneten Anlegestellen eines Vertragspartners beziehungsweise auf den Abschnitten der Wasserwege eines beziehungsweise beider Vertragspartner.

Artikel 14

(1) Die Kontrollorgane eines Vertragspartners üben ihre Kontrolltätigkeit auf dem Territorium des anderen Vertragspartners entsprechend den gesetzlichen Bestimmungen ihres Staates mit den gleichen Rechtsfolgen aus, die bei der Aus-

czynności na terytorium swego Państwa, chyba że niniejszy Układ stanowi inaczej.

2. Jako pierwsze dokonują kontroli organy tej Układającej się Strony, której terytorium opuszczają osoby, towary i środki transportu. Przepisy prawne tej Układającej się Strony związane z wykonywaniem kontroli przestają działać z chwilą, gdy jej organy oświadczą, że zakończyły kontrolę, chyba że w poszczególnych przypadkach zachodzi potrzeba przeprowadzenia ponownej kontroli.

3. Układająca się Strona, na terytorium której wykonywana jest kontrola, zapewnia organom kontrolnym drugiej Układającej się Strony wykonywanie czynności kontrolnych bez przeszkód oraz taką samą ochronę prawną, z jakiej korzystają jej własne organy.

4. Organы jednej Układającej się Strony dokonujące kontroli na terytorium drugiej Układającej się Strony mogą zgodnie z prawem swego Państwa przerwać podróż osoby, która przekracza granicę państwową, zawrócić ją lub doprowadzić na terytorium swego Państwa. Zawrócenie lub doprowadzenie obywatela tego Państwa, na terytorium którego dokonywana jest kontrola, dopuszczalne jest tylko za zgodą jego organów kontroli paszportowej. Zgoda nie jest wymagana, jeżeli obywatel ten nie jest uprawniony do przekroczenia granicy albo popełnił przestępstwo, za które grozi mu kara pozbawienia wolności.

5. Dla wykonania decyzji organów kontrolnych jednej Układającej się Strony na terytorium drugiej Układającej się Strony, odnoszących się w szczególności do przerywania podróży, zawrócenia lub doprowadzenia osób, zajęcia przedmiotów, zabezpieczenia dowodów przestępstwa, właściwe organy kontrolne tej drugiej Strony udziela pomocy organom Układającej się Strony, które podjęły decyzję.

6. Towary i wartości dewizowe zdeponowane oraz zatrzymane lub skonfiskowane przez organy jednej Układającej się Strony na terytorium drugiej Układającej się Strony, jak również pobrane przez te organy opłaty celne i inne, mogą być wywożone z tego terytorium bez zezwolenia i ograniczeń oraz bez cła i kontroli celnej.

7. Jeżeli organy kontrolne jednej Układającej się Strony ujawnią towar lub wartości dewizowe przywożone z naruszeniem prawa drugiej Układającej się Strony, zawiadomią o tym jej organy kontrolne i umożliwią im zastosowanie ich prawa, o ile towar lub wartości dewizowe nie podlegają zajęciu na podstawie prawa Układającej się Strony, której organy je ujawniły.

Artykuł 15

1. Funkcjonariusze organów kontrolnych jednej Układającej się Strony, wykonujący czynności służbowe na terytorium drugiej Układającej się Strony, mogą nosić mundury i odznaki służbowe. Są oni również uprawnieni do noszenia broni służbowej stosownie do przepisów swego państwa. Użycie broni może nastąpić tylko w obronie koniecznej.

übung ihrer Tätigkeit auf dem Territorium ihres Staates entstehen, es sei denn, dieser Vertrag legt etwas anderes fest.

(2) Als erste führen die Kontrolle die Organe des Vertragspartners durch, dessen Territorium die Personen, Waren und Transportmittel verlassen. Die gesetzlichen Bestimmungen des Vertragspartners, die die Durchführung der Kontrolle regeln, gelten bis zu dem Zeitpunkt, zu dem seine Organe ihre Kontrolle für beendet erklärt haben, es sei denn, daß sich in besonderen Fällen die Durchführung einer erneuten Kontrolle notwendig macht.

(3) Jeder Vertragspartner, auf dessen Territorium die Kontrolle durchgeführt wird, gewährleistet den Kontrollorganen des anderen Vertragspartners freie Ausübung der Kontrolltätigkeit und den gleichen gesetzlichen Schutz wie den eigenen Organen.

(4) Die Organe eines Vertragspartners, die die Kontrolle auf dem Territorium des anderen Vertragspartners ausüben, können auf der Grundlage der gesetzlichen Bestimmungen ihres Staates die Reise einer Person, die die Staatsgrenze überschreitet, unterbrechen, diese zurückweisen beziehungsweise auf das Territorium ihres Staates zurückführen.

Die Rückweisung beziehungsweise Rückführung des Bürgers des Staates, auf dessen Territorium die Kontrolle ausgeübt wird, ist nur mit dem Einverständnis seiner Paßkontrollorgane zulässig. Das Einverständnis ist nicht erforderlich, wenn der Bürger nicht berechtigt ist, die Grenze zu überschreiten beziehungsweise eine schwere Gesetzesverletzung begangen hat, für die Freiheitsentzug angedroht ist.

(5) Zur Durchsetzung von Maßnahmen der Kontrollorgane eines Vertragspartners auf dem Territorium des anderen Vertragspartners, insbesondere Unterbrechung der Reise, Rückweisung oder Rückführung von Personen, Beschlagnahme von Gegenständen und Sicherung von Beweismitteln, gewähren die entsprechenden Kontrollorgane den Organen der Vertragspartner, die die Maßnahmen getroffen haben, Hilfe.

(6) Die hinterlegten Waren beziehungsweise Devisen und die durch die Organe eines Vertragspartners auf dem Territorium des anderen Vertragspartners sichergestellten beziehungsweise beschlagnahmten Waren und Devisen sowie die durch diese Organe erhobenen Zoll- und anderen Gebühren können aus diesem Territorium ohne Genehmigung und Beschränkung sowie ohne Zollgebühren und Zollkontrolle ausgeführt werden.

(7) Wenn die Kontrollorgane des einen Vertragspartners eingeführte Waren beziehungsweise Devisenwerte feststellen, die Gegenstand einer den gesetzlichen Bestimmungen des anderen Vertragspartners widersprechenden Handlung waren, so benachrichtigen sie die Kontrollorgane des anderen Vertragspartners und ermöglichen ihnen die Durchführung der gesetzlich festgelegten Maßnahmen, sofern nicht nach den gesetzlichen Bestimmungen des Vertragspartners, dessen Organe die Waren beziehungsweise Devisenwerte festgestellt haben, die Beschlagnahme der Waren beziehungsweise Devisenwerte vorgesehen ist.

Artikel 15

(1) Die Angehörigen der Kontrollorgane des einen Vertragspartners, die den Dienst auf dem Territorium des anderen Vertragspartners ausüben, können Uniform und Dienstabzeichen tragen. Sie sind weiterhin berechtigt, entsprechend den Bestimmungen ihres Staates Dienstwaffen zu tragen. Der Gebrauch der Waffe darf nur im Falle der Notwehr erfolgen.

2. Funkcjonariusze organów kontrolnych jednej Układającej się Strony, którzy w związku z wykonywaniem czynności kontrolnych przebywają na terytorium drugiej Układającej się Strony, są zobowiązani do przestrzegania obowiązującego tam prawa, chyba że niniejszy Układ stanowi inaczej.

3. Funkcjonariusze organów kontrolnych, przekraczający granicę państwową w związku z wykonywaniem czynności służbowych, zwolnieni są od cła i innych opłat w odniesieniu do środków transportu oraz przedmiotów przeznaczonych do wykonywania czynności służbowych i przedmiotów osobistych. Są oni również zwolnieni od podatków i innych opłat oraz od świadczeń osobistych i rzeczowych. Dokumenty służbowe organów kontrolnych są nietykalne.

4. Funkcjonariusze organów kontrolnych jednej Układającej się Strony są odpowiedzialni za wykroczenia służbowe, popełnione na terytorium drugiej Układającej się Strony, wyłącznie przed swoimi władzami zwierzchnimi.

5. Funkcjonariusze organów kontrolnych jednej Układającej się Strony będą odwołani na uzasadnione żądanie właściwych organów drugiej Układającej się Strony.

Artykuł 16

Organy kontrolne jednej Układającej się Strony mogą oznaczać budynki i pomieszczenia służbowe, oddane im do dyspozycji na terytorium drugiej Układającej się Strony, napisami w swym języku oraz godłem i flagą swego Państwa.

Artykuł 17

1. Układające się Strony ponoszą na zasadzie wzajemności na swoim terytorium koszty budowy nowych i rozbudowy istniejących budynków, instalacji i urządzeń przeznaczonych dla wspólnej kontroli osób, towarów i środków transportu.

2. Właściwe organy Układających się Stron mogą zawierać odrębne porozumienia dotyczące budowy, rozbudowy i wyposażenia poszczególnych budynków, instalacji i urządzeń przeznaczonych do kontroli.

ROZDZIAŁ IV

Zasady dotyczące innych organów wykonujących czynności służbowe na terytorium drugiej Układającej się Strony.

Artykuł 18

Postanowienia artykułu 14 ustępy 1, 3 i 6, artykułu 15, artykułu 16 i artykułu 17 niniejszego Układu mają odpowiednio zastosowanie do organów i ich pracowników jednej Układającej się Strony nie będących organami kontrolnymi, a wykonujących czynności na terytorium drugiej Układającej się Strony, w związku z komunikacją przez granicę państwową.

ROZDZIAŁ V

Postanowienia końcowe.

Artykuł 19

Rządy Układających się Stron zawrą odpowiednie umowy dla wykonania niniejszego Układu.

(2) Die Angehörigen der Kontrollorgane eines Vertragspartners, die sich zur Ausübung der Kontrolltätigkeit auf dem Territorium des anderen Vertragspartners aufhalten, sind verpflichtet, die dort geltenden gesetzlichen Bestimmungen einzuhalten, soweit dieser Vertrag nichts anderes regelt.

(3) Die Angehörigen der Kontrollorgane, die die Staatsgrenze zur Ausübung ihres Dienstes überschreiten, sind von Zoll- und anderen Gebühren in bezug auf Transportmittel sowie Gegenstände, die für die Ausübung des Dienstes bestimmt sind, und ihre persönlichen Sachen befreit. Sie sind weiterhin von Steuern, anderen Gebühren sowie von persönlichen und sachlichen Leistungen befreit. Die Dienstdokumente der Kontrollorgane sind unantastbar.

(4) Die Angehörigen der Kontrollorgane eines Vertragspartners sind für die dienstlichen Verfehlungen, die sie auf dem Gebiet des anderen Vertragspartners begehen, ausschließlich ihren vorgesetzten Dienststellen gegenüber verantwortlich.

(5) Die Angehörigen der Kontrollorgane eines Vertragspartners werden auf begründetes Verlangen der zuständigen Organe des anderen Vertragspartners abberufen.

Artikel 16

Die Kontrollorgane des einen Vertragspartners können Gebäude und Diensträume, die ihnen auf dem Territorium des anderen Vertragspartners zur Verfügung gestellt wurden, in ihrer Sprache beschriften sowie mit dem Staatswappen und den Flaggen ihres Staates ausstatten.

Artikel 17

(1) Die Vertragspartner tragen auf der Basis der Gegenseitigkeit auf ihrem Territorium die Kosten für die neuoder auszubauenden Gebäude, Anlagen und Einrichtungen, die für die gemeinsame Kontrolle von Personen, Gütern und Transportmitteln bestimmt sind.

(2) Die zuständigen Organe der Vertragspartner können für den Bau, den Ausbau und die Ausstattung der einzelnen Gebäude, Anlagen und Einrichtungen, die für die Kontrolle bestimmt sind, gesonderte Vereinbarungen abschließen.

ABSCHNITT IV

Grundsätze für andere Organe bei der Ausübung ihrer dienstlichen Tätigkeit auf dem Territorium des anderen Vertragspartners.

Artikel 18

Die Bestimmungen der Artikel 14, Absatz 1, 3 und 6 Artikel 15, Artikel 16 und 17 dieses Vertrages finden auf die Organe und die Beschäftigten des einen Vertragspartners, die ihre Tätigkeit im grenzüberschreitenden Verkehr auf dem Territorium des anderen Vertragspartners ausüben und nicht Kontrollorgane sind, entsprechende Anwendung.

ABSCHNITT V

Schlußbestimmungen.

Artikel 19

In Durchführung dieses Vertrages werden die Regierungen der Vertragspartner entsprechende Abkommen abschließen.

Artykuł 20

Niniejszy Układ podlega ratyfikacji i wejdzie w życie w dniu wymiany dokumentów ratyfikacyjnych, która odbędzie się w Warszawie.

Artykuł 21

Niniejszy Układ zawarty jest na okres pięciu lat; ulega on każdorazowo przedłużeniu na dalsze okresy pięcioletnie, o ile żadna z Uklądających się Stron nie wypowie go najpóźniej na rok przed upływem odpowiedniego pięcioletniego okresu.

Sporządzono w Berlinie, dnia 16 lipca 1971 roku w dwóch egzemplarzach, każdy w językach polskim i niemieckim, przy czym oba teksty mają jednakową moc.

Na dowód czego wyżej wymienieni Pełnomocnicy podpisali niniejszy Układ i opatrzyli go pieczęciami.

Z upoważnienia
Rady Państwa Polskiej
Rzeczypospolitej Ludowej

P. Jaroszewicz

Z upoważnienia
Rady Państwa Niemieckiej
Republiki Demokratycznej

W. Stoph

Artikel 20

Dieser Vertrag bedarf der Ratifikation und tritt am Tage des Austausches der Ratifikationsurkunden, der in Warschau stattfindet, in Kraft.

Artikel 21

Der vorliegende Vertrag wird für die Dauer von fünf Jahren abgeschlossen. Wenn der Vertrag nicht von einem der Vertragspartner spätestens ein Jahr vor Ablauf der entsprechenden fünfjährigen Frist gekündigt wird, bleibt er für jeweils weitere fünf Jahre in Kraft.

Ausgefertigt in Berlin am 16 Juli 1971 in zwei Exemplaren, jedes in polnischer und in deutscher Sprache, wobei beide Texte gleichermaßen gültig sind.

Zur Bestätigung dessen haben die obengenannten Bevollmächtigten diesen Vertrag unterzeichnet und gesiegelt.

Im Namen
des Staatsrates der
Volksrepublik Polen

P. Jaroszewicz

Im Namen
des Staatsrates der
Deutschen Demokratischen Republik

W. Stoph

Po zaznajomieniu się z powyższym Układem Rada Państwa uznała go i uznaje za słuszny zarówno w całości, jak i każde z postanowień w nim zawartych; oświadcza, że jest on przyjęty, ratyfikowany i potwierdzony, oraz przyrzeka, że będzie niezmiennie zachowywany.

Na dowód czego wydany został Akt niniejszy, opatrzony pieczęcią Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej.

Dano w Warszawie, dnia 25 listopada 1971 roku.

Przewodniczący Rady Państwā: *J. Cyrankiewicz*

L. S.

Minister Spraw Zagranicznych: w z. *S. Trepczyński*